

С Я Л Я Н С К А Я

Н І В А

Адрэс Рэдакцыі і Адміністрацыі:
Вільня, Палацкая вул. 4. — (Wilno, ulica Polocka 4).
Рэдакцыя адчынена штодня ад 9 да
6 гадзіны апрача сьвята.
Газэта выходзіць раз у тыдзень.
Падпіска на адзін месяц 1 зл., на 3
мес.—2 зл., на 6 мес.—4 зл., на год—8 зл.
Перамена адрэсу 30 гр.

Цана абвестак:

на 1 старонцы 30 грошаў, на 2 і 3 —
25 грошаў і на 4 — 20 грошаў за ра-
док дробнага друку ў вадняй палосцы.
Жадаючыя іншых абвестак, павінны
звярнуцца да Адміністрацыі.

Орган Беларускага Сялянскага Саюзу.

Стаўка на кайзэра, Пілсудскага, Леніна.

3 прычыны 8-х угоднаў абвешчання незалежнасьці
Беларусі (25.III.1918. — 25.III.1926.).

Беларускі рух у сваім жыцці, асабліва на пачатку, быў вельмі слабы. Беларускія дзеячы былі параскіданы па ўсёй Расеі, зарабляючы на кавалак хлеба, або адседжваючы кару па расейскіх турмах (Я. Колас), а нават у Сібіры (Лёсік, Прушынскі).

Рэвалюцыя пачала гуртаваць беларускія сілы і Менск зьяўляецца цэнтрам тагочаснага руху: сюды склікаюцца вайсковыя і сялянскія зьезды, тут арганізуецца Беларускае Вайсковая Рада, тут урэшце зьбіраецца вялікі Беларускі Кангрэс, каторы, як ведама, быў разарганы большавікамі ў ночы з 17 на 18 сьнежня ст. стылю 1917 году пры помачы кулямэтаў і бранявікоў...

Трэба сказаць, увесь гэты час ад пачатку рэвалюцыі аж да разгону беларускага кангрэсу—трэба залічыць да найсьвятлейшых дзён беларускага руху. Тагды ўсе беларускія дзеячы арыентаваліся *самі на сябе*, або інакш кажучы на сілы самога Беларускага Народу.

Цяпер углядаючыся ў прошласьць, трэба прызнацца, што той разгон зьезду закончыў першую фазу і даў пачатак другой фазе беларускага руху, фазе арыентацыі на чужыя сілы... бо свае былі за слабыя.

Беларускі рух, спаткаўшы на сваёй дарозе такую сярэднюю перашкоду, як камуністычная партыя, пачаў шукаць хаўруснікаў. Усякі вораг большавікоў лічыўся тады хаўруснікам беларускага руху.

Пад той час у Менск прыходзяць немцы. Беларусы спаткалі іх з радасьцяй, думуючы, што яны на сваіх штыках прынясьлі беларусам свабоду. Праўда, немцы ня ўмешваліся ў беларускае жыццё, дазволілі збірацца Радзе Беларускай Рэспублікі і не пратэставалі нават тагды, калі Рада аб'явіла Беларусь Незалежнай (25.III.1918 г.). Залажылі свой праэтэст толькі тады, калі Радай было даручана Скірмунту фармаваць беларускі кабінэт міністраў. Тагды „гэнэраль-командо“ ў Менску прыслала Скірмунту паперу, у каторай было напісана, што „хай Скірмунт не забывае, што адзінай уладай у краі ёсьць нямецкая ўлада і што немцы другой улады ня сьцярпаць...“ Слова гэтыя былі моцныя. Што-ж асталося рабіць? Скірмунт падаў выхад: паслаць тэлеграму да самага кайзэра... Тэлеграма была паслана. Як ведама, беларусы на гэту тэлеграму не атрымалі нават адказу, хоць у ёй гаварылася, што Беларусь у лучнасьці з Нямецчынай будзе шчасліва і відзіць для сябе сьветлую будучыню...

Такім парадкам арыентацыя на кайзэра трэснула.

Але падзеі разьвіваюцца. Коаліцыя пабіла немцаў і прымуціла да міру. Немцы пакідаюць Украіну і Беларусь. За немцамі наступаюць ізноў тыя самыя чырвоныя войскі з камісара-

мі Мясьніковым і Крывашэным, каторыя разганялі беларускі кангрэс. Куды пахіліцца?

У той самы час насупроць большавікоў ідзе „сацыяліст“ і „баяўнік“ за „нашую і нашу свабоду“—Пілсудскі. Вочы ўсіх беларусаў былі зьвернены на яго. Радасьці і надзеяў канца ня было, асабліва тагды, калі Пілсудскі прыехаў у Менск і быў у тэатры на беларускім канцэрце. Расказвалі, што ўся сьля тэатру аж гудзела, калі Пілсудскі прыймаў кветкі ад беларускай дзяўчыні... Дэлегацыя розных беларускіх партыяў, пачынаючы ад Хрысьціянскай Злучнасьці, а канчаючы на беларускіх эсэках і эсэрах, прасіла памагчы адабраць ад большавікоў усю Беларусь...

Аднак падзеі пайшлі іншаю дарогай. Няўдачны паход Пілсудскага на Кіеў прымуціў яго адступіць над націскам чырвоных войск з Беларусі. Пачынаюцца пажары і зьдэкі польскай дэфэнзывы. Гэнэрал Шэнтцыкі, калі яму ўспомнілі аб гэтым, адказаў, што ён спаліць усю Беларусь, калі трэба будзе... Гэта быў пачатак банкруцтва арыентацыі на Пілсудскага. Дакончыла потым паліцыя і польская адміністрацыя...

Куды цяпер? Беларусы пачалі шукаць трэцяй сілы і — надспадзяваньне знайшлі яе ў большавікоў. Камуністычная партыя пад камандай Леніна зразумела, што беларусы маюць ужо сякую-такую сілу, катораю трэба выкарыстаць для ўнутранага спакою і дзеля прапаганды заграўнай... Дык пачалі шукаць прыхільнікаў—і знайшлі. Гэта былі: Жылуновіч і Чэрвякоў. Каля іх згуртаваліся астаткі Беларускай Сацыялістычнай Грамады і пачалася работа... або лепш кажучы—*гульня* пад кіраўніцтвам камуністаў у незалежную Беларусь.

На пачатак камуністы даюць шэсьць паведаў Меншчыны і дазваляюць на сякую-такую прасьветную работу. Але гэтага было мала. Тыя шэсьць паведаў былі іроніяй з беларускай „незалежнасьці“. У краі і на эміграцыі проста сьмяяліся з большавіцкага падарку...

Трэба было паступіцца і вот камуністы прылучаюць да Беларусі Магілёўшчыну і Віцебшчыну. Праўда, тут большавікі „распчадрыліся“ і гэтым захапілі ўсіх беларускіх дзеячоў, нават сваіх ворагаў. Усе пачалі пільна сачыць за ўсімі праявамі беларускага жыцця ў Савецкай Беларусі.

Але час ішоў. Бліжэйшыя досьледы паказалі, што справа з Савецкай Беларускаю стаіць ня надта добра. З тых вестак, каторыя даходзяць праз тамашнія газеты, або праз людзей, каторыя там былі — беларускія дзеячы праканаліся:

- 1) Што там няма ніякай незалежнасьці, але ўсё ёсьць залежнае ад маскоўскага цэнтру.
- 2) Што маскоўшчына сваіх там уплываў ня зьменшыла, бо наехала шмат „партыйных“ і „культурных“ працаўнікоў, якія ня знаюць пабеларуску ні воднага сьлаўца, а карыстаюцца толькі расейскай мовай.
- 3) Што беларусы ў камуністычнай партыі Беларусі ёсьць у меншасьці (3,5%), а боль-

пасьць зьяўляюцца жыды, палякі і расейцы, што на адказных становішчах у Беларусі знаходзяцца данскія казакі і польскія камуністы.

4) Што найлепшая зямля пры мястэчках і гарадах раздаецца не сялянам-беларусам, а жыдом і што беларусаў з Калініншчыны (Магілёўшчыны) і з другіх акругоў пасылаюць аж у Сібір, а жыдоў надзяляюць у гэтых самых акругах зямлёй. Гэтакае высьланыне адвечных жыхараў са сваёй Бацькаўшчыны ў Сібір ня можа не адварнуць сэрца кожнага шчырага беларуса ад савецкай палітыкі. Бо ўсякаму прыходзіць думка: чаму жыдоў ня шлюць у Сібір, але нашага беднага беларуса з яго роднай зямелькі?

Вось што дала беларусам астатняя арыентацыя на Леніна. Калі першая стаўка на кайзэра нічога беларусам не дала, але нічога і не адабрала, калі другая стаўка—на Пілсудскага—была нерэальнай, бо той і ня думаў зрываць з польскай панска-буржуазнай палітыкай і даць нешта беларусам, то трэцяя стаўка на камунізм—яна найгоршая, бо найбольш небяспечная. Мы не агледзімся, як Усходняя Беларусь станеца Маскоўшчынай, ад якой яна залежыць.

Пры ўсім гэтым можа хто спытае, а што робяць нашы менскія беларусы? Хоць гэта прыкра, але трэба адказаць ясна і цьвёрда: сядзяць як мышы пад мятлою, баючыся, каб чым ня ўгневіць маскоўскага цэнтру. У гэтым нашых менскіх беларусаў можна прыраўняць да віленскіх Паўлюкевічаў, якія стараюцца згадаць думкі сваіх варшаўскіх валадараў.

Вось будуць вынікі нашых беларускіх арыентацыяў. Прагледзіўшы іх з пачатку да канца, мы прыходзім да праканаваньня, што найгоршым злом для Беларусі, гэта будзе арыентацыя на чужынца, каторы нас хоча праглынуць. *Найгідчэйшая ўгода будзе тады, калі годзіцца з тым, хто цябе душыць.*

Затым хаўруснікамі нашымі могуць быць толькі тыя нашы суседзі, якія ня душаць і не збіраюцца згладзіць нас са сьвету, як літвіны і ўкраінцы.

Дык глянуўшы на тую падарожу, якую адбыў беларускі рух, мы прыходзім да праканаваньня, што вялікая пара ўжо нам стаць на свае ногі і пачаць арыентавацца ізноў самі на сябе. Калі будзем мець сілу, то будзем мець і хаўруснікаў. А сіл ужо дзякаваць Богу ў нас ёсьць—яны бурляць усюды, па ўсёй зямлі беларускай.

Стаўшы на свае ногі і адкінуўшы паднявольныя і губячыя нас арыентацыі, мы будзем ісьці далей гэтай дарогай, якою ішоў народ у 1917 годзе—дарогай арыентацыі на самых сябе, або інакш кажучы—на *сілы Беларускага Народу*. І толькі гэткай дарогай, пакінуўшы службу ў усіх нашых багатых і дужых дзядзькоў, мы ўвойдем у хаўрус і сям'ю незалежных і вольных народаў...

Дык на стаўцы на кайзэра, Пілсудскага і Леніна павінна прыйсьці апошняя стаўка: *на самых сябе!*

Горскі.

Ува ўсіх справах датычачых арганізацыі

Беларускага Сялянскага Саюзу

і запісі ў сябры просім зьвяртацца па адрасу:

m. Wilno, ul. Połocka 4 m. 7.
Беларускі Сялянскі Саюз.

3 газэт.

Новыя адносіны ў радавай вёсцы.

Пад гэткам загалоўкам украінскае „Діло“ (18.II.1926.) змяшчае дужа цікавую стацьцю аб сучасным жыцці селяніна ў Радавай Украіне. Друкуем гэту стацьцю цалком.

„Нядаўна паявілася кніжка выдатнага расейскага камуніста Б. Колеснікова п. н. „Деревня. Куда она идет“. Аўтар падходзіць да адбываючыхся цяпер на вёсках арапсаў без партыйных упярэдзяньняў і аналізу іх цалком праўдліва са станавішча пастаронняга абсерватара. Пры гэтым не адмаўляе сабе права рабіць з таго некаторага выснавы, ды чыста практычныя ўказкі для партыі.

Мы пазволім сабе навісьці далей некаторыя выняткі з яго працы, як з аналізу, так і з выснаваў. Яны-бо самі сабой цікавы, ды кідаюць у некаторым кірунку новае святло на адносіны парэвалюцыйнай вёскі.

Агульна прызнаным ёсьць факт, што ў вёсцы ідзе вялікая клясава-дэфэрэнцыяцыя. Яна дзеліць сяло на два вельмі аддаленыя эканамічна ад сябе табары. З адной стараны беднота, а з другой багацейшыя сяляне. У часы ваеннага камунізму мелі ў вёсцы ўсю палітычную сілу беднякі, ды эканамічна былі яны і талды вельмі слабыя.

З увядзеньнем „нэп’у“, калі сяляне дасталі магчымасьць выяўляць сваю ініцыятыву на полі гаспадаркі і давольнага збыту сваіх прадуктаў, то нават палітычная сіла пачала пераходзіць з рук беднякоў да багацейшых. Сьстэм зямельнага зраўнаваньня ўсіх, з увядзеньнем „нэп’у“ абанкрутаваў. Між багацейшымі паявіліся дзе-ня дзе такія, што нядаўна былі беднякімі. „Ня рэдкія выпадкі — піша Колесніков — дзе цяперашні багаты гаспадар бярэ пачатак свайго багацьця іменна ў „разкулачваньні“. Шмат хто з перадваенных сярэднякоў сталі па рэвалюцыі багатымі. Знаменнай прыкметай цяперашняга багатага селяніна ёсьць тое, што ён зьяўляецца прадуктам рэвалюцыі.

У-ва ўсіх тых рэвалюцыйных „кулакоў“ вельмі развіта пачуцьцё ўсялякай уласнасьці ды клясавой салідарнасьці. Галоўным жаралом іх даходаў ёсьць ня толькі свая зямля, але і арэнда. Пры-

помнім цікавыя даныя аб арэндным руху зямлі на Украіне.

У 1925 г. на Украіне арэндавалі і аднаймалі зямлю: гаспадаркі да 3 дзесяцін арэндавалі 6,7 працэнтаў, а выдавалі ў арэнду 66,8 тэй зямлі, якую мелі ў уладаньні; гаспадары ад 3 да 9 дзесяцін арэндавалі 31,9 прац., а выдавалі ў арэнду 29,3 прац.; тыя, што мелі больш 9 дзесяцін арэндавалі дадатковай зямлі 61,4 прац., а выдавалі ў арэнду толькі 3,9 прац. З таго выхадзіць, што найбольш арэндавалі найбагацейшыя, а найменш незасобныя гаспадаркі. Чым багацей гаспадарка, тым больш яна можа збагачывацца коштам бяднейшага. З тым зьвязана яшчэ адна справа, гэта наёмная праца. Звычайна бывае так, што бедны разам з наймам сваёй зямлі за грошы, ці за збожа, ідзе яшчэ да арэндатара працаваць таксама за грошы, за збожа, або на адробак худобай. Цэны найму на зямлю, а таксама за працу маюць быць вельмі нізкія. Ня дзіва таму, што там цяпер запанавала эксплёатацыя бедных.

Словам, новыя парэвалюцыйныя „кулакі“ збагачваюцца і коштам зямлі і коштам наёмнай працы бедных. Арэндная зямля заступае ім пры цяперашніх абставінах куплю зямлі. Няма дзіва, што ў новых „кулакоў“ укаранілася псыхіка прыватнага ўласніка.

Калі-б — піша Колесніков — нашы законы дэзьялялі на гандаль зямлэй, то ўвесь працэс меў-бы форму канцэнтрацыі зямельнай уласнасьці, а дзеля таго, што зямля ў нас значнааналізавана, то мы бачым шырока разпаўсюджанае зьявішча арэнды зямлі, ды аддаваньня ў наём навет рабочай худобы і інвэнтара. У абставінах нашага ўбожства ды адсталасьці — піша далей аўтар — эканамічна здаровы тып сільнага высковага гаспадара-фермера будзе лёгка ператварацца ў дармаеда перакупшыка. Яно так ужо цяпер і дзейнічае. Па вёсках зьявілася шмат такіх сялян, што займаюцца і хлебаробствам і гандлем. Гэтыя свайго роду купцы зьяўляюцца ня чым іншым, як толькі пасрэднікамі, што скупляюць сялянскія прадукты, ды перапрадаюць іх прыватным вялікім купцам, коопэратывам, або дзяржаўным установам. Яны на вёсцы зьяўляюцца адначасна і страшнымі спекулянтамі. Прафэсія спекулянтаў ёсьць у цяперашніх савецкіх вёсках вельмі даходнай, а прытым і пашыранай.

З гэтым зьявішчам улада ня можа змагацца. Такое асаблівае становішча багацейшых элементаў вёскі ў эканамічных адносінах, робіць іх праўдзівымі потэнтатамі вёскі і ў іншых праявах жыцця.

„Экономическая Жизнь“ падае, што новыя высковыя „кулакі“ цяперашняга пакою, навучыліся цяпер выступаць усё і ўсюды ў характары сярэднякоў. А што сярэдзюкі карыстаюцца асаблівай апекай савецкае ўлады, то находзяць яны доступ да ўсіх устаноў і дабываюць дыверэ ўлады. Яны ўмеюць паказацца ўладзе сваім знаньнем, арыентацыяй у савецкім заканадаўстве, адным словам, яны спраўляюцца з усімі труднасьцямі, абходзяць усялякія перашкоды, ды іграючы перад уладаю камедыю найбольш прыхільных—у практыцы робяць усё, што патрэбна для іх, а не для савецкай палітыкі.

Досьледы над коопэрацыяй у 37 губерніях СССР. выказалі, што і ў яе 62 прац. сяброў гэта сярэдзюкі і багатыя сяляне. Ня дзіва таму, што Колесніков даходзіць да выснаву: „у інтарэсах развоу прадукцыйных сіл, неабходна легалізаваць высковыя гаспадаркі, як капіталістычныя.

Вось да таго зьявілася ўся сялянская палітыка камуністаў. Відаць, вёска змагла да таго прынаравіцца да новых абставін і да таго патрапіла іх апанавань, што не аглядаючыся на ніякія дэкрэты, ды тэорэтычныя мярквааньні компартыі і савецкай ўлады, творыць свайго роду, нясорыючыя савецкай уладзе ні сацыялістычнаму гаспадарству адносіны, ды новыя высковыя тыпы з недаступнай для нікога і неразгаданай псыхікай.

Вёска, можна сказаць, спачывае, а пры гэтым яна ня толькі клясава дзеліцца, але і клясава кансалідуецца. Яна творыць, а не крычыць, творыць і працуе ціха, бяг шуму, яна творыць і маўчыць. Яе слова яшчэ далёка перад намі. А прыйдзе яно мусіць тады, калі ўсё будзе гатова“.

3 жыцця арганізацыйнага Беларускага Сялянскага Саюзу.

Праект праграмы.

(Працяг).

ХІІІ. Падаткі.

§ 33. Беларускі Сялянскі Саюз дамагаецца зьмяншэньня дзяржаўных і самаўрадавых (соймікавых і валасных) падаткаў, адпаведна да платнай здольнасьці сялян. Прычым сусім бедныя сяляне павінны быць сусім звольнены ад падаткавых цяжараў.

§ 34. Беларускі Сялянскі Саюз дамагаецца зьмяншэньня пасрэдніх падаткаў (на соль, цукер, газу і іншыя манапольныя прадукты), а нават скасаваньня некаторых сусім.

§ 35. Галоўнай крыніцай дзяржаўных даходаў павінен быць прагрэсыўны падатак ад агульнага даходу, прычым пэўны мінімум даходу павінен быць вольны сусім ад падатку.

XIV. Мыта (цло).

§ 36. Мытная палітыка павінна ісьці ў тым кірунку, каб усе галіны гаспадарчага жыцця маглі адзінакава інтэнсыўна разьвівацца.

§ 37. Каб запэўніць сялянам таньня прамысловыя тавары і гаспадарчыя прылады, Беларускі Сялянскі Саюз дамагаецца скасаваньня выскога мыта на прадукты прамысловасьці.

XV. Коопэрацыя.

§ 38. Каб дайсьці да больш справядлівага разьмярканьня (падзелу) грамадзкага даходу, урадовая палітыка павінна ісьці ў тым кірунку каб прамысловая вытворчасць з рук асобных ка-

ПАЭТЫЦКАЯ ТВОРЧАСЬЦЬ ЯНКІ КУПАЛЫ.

(З нагоды 20-ці летняга юбілею ягонае літаратурнае творчасці).

ІІ. „Гусьляр“.

Другім зборнікам паэта, зьяўляецца, выйшаўшы ў 1910 годзе ў Пецярбурзе „Гусьляр“, які ёсьць друкаваны лацінкай і абыймае творы песьняра за перыяд ад 1908 да 1910 г. (76 старонак васьмёркай).

У зборніку гэным, бяручы наагул, прыкмячаем шмат новага.

Прадусім паэт наш за гэны час ужо зусім добра апанаваў родную мову; праўда, што спатыкаюцца і тут шурпатасьці, але яны, у значнай меры, ёсьць рэзультатам толькі недастатчнай распрацоўкі беларускай літаратурнай мовы ў тых гады, затое тут ужо зусім ня бачым тых, калючых у вочы, палёнімаў ды русыцызмаў, якія спатыкалі ў „Жалейцы“, затым правапіс гэнага зборніку амаль што ня роўніцца ад сучаснага.

Гэтак сама бачым там выразнае разьвіцьцё артыстычнага сману Купалы, ды-й паглыбленьне ягонага духовага „я“; праканацца аб гэным можа з адсутнасьці тых найўных параўнаньняў і зваротаў, гэтак характэрных для першага зборніку, з агульнага паглыбленьня зместу, урэшце з узбагачэньня формы вершаў і лёгкасьць вершаваньня, сьведчачых аб здабытым паэтыцкім досьледзе і разьвіцьці тэхнікі.

Аднак-жа трэба адзначыць, што калі з аднаго боку агульны мастацкі ровень вершаў значна падняўся, то з другога—бачым у „Гусьляры“ амаль што ня поўную адсутнасьць вершаў, якія-б адзначаліся асаблівай прыгожасьцю і характаром; гэтак сама чуваць пэўнае ўбожства ў тэмах; матывы—бадай што выключна—тыя, што і раней!

Купала ў гэным зборніку і надалей застаецца пад моцнымі расейскімі, а яшчэ болей польскімі літаратурнымі ўплывамі.

Уплыў гэны (польскі) выразна чуваць ужо ў уступным вершы без назову, які пачынаецца гэтак:

„Братніх скіб і сяліб,
„Шумных сосан і ліп,
„Вожи дар, сэрца жар,

„Вольных, звонкіх песень чар.

„Гэй ясу вам дар!

„Гэй! гэй! гэй!...“

Наступны верш „Гусьляр“, зьяўляецца доказам узросту сьведамасьці ўсей тэй павагі і адказнасьці, якая злучана з высокім імем Песьняра.

Верш гэны пачынаецца так:

„Гэй! гусьляр, гусьляр!

„Ты удар, удар

„Па струнах—званах,

„Дай нам а песень дар,

„Дум вялікіх чар,

„К сонцу зорны шлях,

„Дай, гусьляр, гусьляр!...“

а крыху далей у тым-жа вершы Купала кажа аб песьняру яшчэ мацней:

„Ты слуга і цар,

„Ты дудар—званар...“

Гэтак сама як і ў папярэднім зборніку, паэт шмат мейсца прысьвячае—падчас манатонным—перапевам на тэмы сялянскага быту, стараецца ўсведаміць сваіх цёмных братоў, заклікае да згоды, карыць надбайных, ляцуць і п’яніц, апявае бяду і нядолю селяніна. Апісаньні беларускай прыроды і матывы любоўныя ў „Гусьляры“ гэтак жа як і ў „Жалейцы“, ня маюць вялікай літаратурнай вартасьці, затое настроі ды-й пачуцьці паэта знаходзяць мацнейшы водгук у ягонай творчасці і адзначаюцца нямалай гучнасьцю і глыбінёй.

Асабліва цікавым зьяўляецца тут першыя спробы імгліста-сымбалічных вершаў, якіх гэтак шмат спатыкаем мы ў чарговым зборніку „Шляхам жыцьця“.

Вось пачатак аднаго з іх пад назовам „Знямога“:

„Плача сонца маладое

„Над плянэтай, над старою,

„Іскры сыплюцца цурком,

„Што ня тымі пуцінамі

„Ідуць леты за летамі

„Ў вечным зладзе з курганом“ і г. д.

Шмат больш удачным з вершаў гэнае катэгорыі будзе другі п. н. „а годам год“, адметны сваёй сьпеўнасьцю і рытмікай абапёртай на спецыяльным падборы слоў і зваротаў:

„За годам год, за родам род,

„Што хвалі хмар, што плесьні вод,

„Па зьменах зьмен, на ўсход, на сход

„За родам род, за годам год,

„На ўсход, на сход ідзе—брыдзе

„У чарах—снах, у злыбядзе...

„Канца ні ў чым, канца нідзе,

„На ўсход, на сход, брыдзе—ідзе...“

Цікаўным ёсьць верш „Бяседа“, які зьяўляецца пробай беларускай застольнай песьні, на ўзор „філямацкіх“, або „філярэцкіх“ песьняў віленскіх польскіх студэнтаў часоў Міцкевіча:

„Годзе маркоціцца, хлопцы, дзяўчаты!

„Дружна падходзьце к сталу во сюды!

„Будзем гуляці; шынкар наш багаты

„Дасьць чым пацешыцца, дасьць як вады.

„Гэй грамадой

„Засядзьма ў рад!

„Свой, ці ня свой —

„Нам кожны брат —

„Будзьма аднаю сямьёй!“ і г. д.

Верш гэны проста прасіцца на музыку, якую трэба да яго абавязкова дарабіць.

З вершаў сатырычных, асабліва добры верш п. н. „Сьвятая праўда“, асьмеіваючы п’янства.

У канцы зборніку знаходзім некалькі невялікіх паэмаў, з якіх найлепшай будзе „Два браты“, утрыманьня ў архаічным стылі быліны.

(„Былі два браты, два разбойнікі“ і г. д.)

З вершаў настраёвых, найбольшай сілай адзначаецца верш напісаны пад уплывам прадчаснай сьмерці маладога і здольнага беларускага паэта С. Полуяна:

„Куды ідзем?... куды пракляцьце нас вядзе?

„Якія далі здабываем?

„Дзе гарт, надзея, вера ў будучыну—дзе?

„Чым сэрца, думы акрапляем?

„Няшчасны край!... чым быў, чым стаў, чым

будзеш ты

„З сваім век стогнучым народам?

„Як нёс,—нясеш яро ўпадку, сьлепаты,

„І зьмен чакаеш год за годам...“

Гэтым канчаем агляд „Гусьляра“.

Сьветазар.

Н Е М А Н У.

Нёман, Нёман! Родны Бацька,
Нёман Крывічоў рака,
Ты ня бачыш здзек-прымусаў
Беларуса бедака!

Людзі стогнуць ад пакуты,
Людзі мучацца душой,
Людзі гінуць у нядолі,
Даруй, Божа, ім спакой!

А ты, Нёман, сівы Бацька,
Мо' асьлеп ты ці аглох!
Учора—Хвойкі йшлі плытамі,
Сённяя—Стогн па берагох!

Нёман, Нёман! Схамянися,
Скінь ярмо ты бедакоў, —
Разьлі веру у свабоду
Між сваіх сьвятых палёў.

Ж. Нараміч.

піталістх і розных сьмудыкатаў пераходзіла ў рукі ўсяго народу праз коопэрацыю.

§ 39. Беларускі Сялянскі Саюз дамагаецца адпаведных крэдытаў для вытворчых, крэдытовых і спажывецкіх коопэратываў.

XVI. Адбудова краю.

§ 40. Усе зьнішчаныя вайной гаспадаркі павінны быць неадкладна адбудаваны на кошт дзяржавы; дзяржава павінна прысьці на помач лесам і іншым будаўлянымі матэрыяламі і грашмі.

XVII. Работніцкае пытаньне.

§ 41. Беларускі Сялянскі Саюз стаіць проці вызыску капіталістымі работніцкае клясы, дамагаецца працы для ўсіх работнікаў і рашучай барацьбы з безработьцем.

§ 42. Беларускі Сялянскі Саюз стаіць за ўтрыманьне ўсіх сацыяльных зьдзячэў работніцкае клясы, а імяна: 8-мі гадзіннага рабочага дня, абароны працы кабет і дзяцей, страхаваньня ад нешчаслівых выпадкаў, старасьці, утраты здароўя, безработьця і іншых.

§ 43. У барацьбе за свае паасобныя ідэалы, як сяляне, так і работнікі павінны ісьці разам і старацца адны адных падтрымліваць.

(Канец).

3 працы Беларускага Пасольскага Клубу у Сойме.

У працягу 10 пленарных паседжаньняў Сойму, якія адбыліся ў 1926 годзе ад 15.І. да 3.ІІІ. г. г., апрача выступленьняў паслоў з Беларускага Пасольскага Клубу на пленуме Сойму, якіх праводы былі падаваны ў беларускай прэсе, Беларускі Пасольскі Клуб падаў васьмь якіх інтэрпеляцыяў:

№ 300. 15.І.1926. У справе заарыштаваньня 10 асоб з вёскі Рахова, Малчадскай вол., Слонімскага павету.

№ 301. 27.І.1926. (Інт. сэнатараў). У справе закрыцьця Падароскай праваслаўнай парафіі, Ваўкавыскага павету і перадачы Падароскай царквы р.-каталіцкаму вызнаньню.

№ 302. 3.ІІ.1926. У справе надужыцьця ўлады Павятовым Аддзелам Навагрудскага Сойміку.

№ 303. 9.ІІ.1926. У справе нявыконваньня вайтам Нова-Дворскай вол., Сакольскага павету, сваіх абавязкаў адносна беларусаў.

№ 304. 9.ІІ.1926. У справе выплаты работнікам належных ім за работу сум.

№ 305. 9.ІІ.1926. У справе нялюдзкага катваньня паліцый сьляні вёскі Чэпялі, Сухапольскай вол., Бельскага пав.

№ 306. 25.ІІ.1926. У справе падкінутых паліцый вiнтовачнх патронаў і заарыштаваньня Мірона Саўчука з вёскі Чэпялі, Сухапольскай вол., Бельскага павету.

№ 307. 25.ІІ.1926. У справе арыштаваньня Андрэя Брытуна і Філіпа Пекача з вёскі Рубэчка, Сухапольскай вол., Бельскага пав.

№ 308. 2.ІІІ.1926. У справе спынення распарэжэньня Стаўпэцкага Старасты што да пропуску на доступ да прыгранічных грунтаў.

16.ІІІ.1926.

Сэкрэтарыят
Бел. Пас. Клубу.

Як здабыць савецкае грамадзянства? (обыватэльство).

Польскі грамадзянін, які жадае перайсьці ў грамадзянства С.С.С.Р., павінен атрымаць на гэта дазвол ад польскіх ўладаў (ад Стараства свайго павету). Дазвол гэты трэба завесці ў Варшаве ў Міністэрстве Унутраных і Чужаземных Спраў. Калі грамадзянін з сям'ёй, то ўся яго сям'я, пераходзячая з ім у савецкае грамадзянства, павінна быць запісана ў сказаным вышэй дакумэнце, або мець асобныя дазволы. Адначасна з гэтым трэба прылучыць і здаць у савецкае консульства ў Варшаве (Новосэнаторская 1) такія дакуманты:

1) Адну копію ўспомненага дазволу ў польскай мове і адну ў расейскім, або ўкраінскім перакладзе.

2) Заяву на імя Саюзу Ц. И. К. аб прыняцьці ў грамадзянства С. С. С. Р. з паказаньнем імя, імя бацькі, прозьвішча, веку, або году нарадзін, адрэсу і апісаньня жыцьця, прычым муж, жонка і ўсе сябры сям'і, каторым мінула 18 гадоў, павінны падаваць заявы кожны асобна, асобы маладзей 18 гадоў упісуюцца ў заяву маці, калі-жа такой няма, то ў заяву бацькі, або асобы бацькоў замяняючай, з паказаньнем яе імя, імя бацькі, прозьвішча і веку.

3) Па 4 фатаграфічныя картачкі с кожнай асобы, не малодшай 10 гадоў, прычым асобы маладзей 16 гадоў, могуць быць зьняты на адной картачцы з тэй асобай, у заяве каторай яны ўпісаны.

4) Усе дакуманты, каторыя могуць так ці інакш пацвярджаць аўтэбіграфію (апісаньне жыцьця) прасіціся.

5) На кожную асобу падаючую заяву па 4 запойненыя аякеты (пытальныя лісты), блянкі якіх можна атрымаць у консульстве С. С. С. Р. па 5 кап. золатам за кожную.

Пры падачы заявы павінна быць прыложена патрэбная сума консульскіх аплат, г. зн.:

1) Пры кожнай заяве на 4 р. 40 к. золатам.
2) За кожнае засьведчаньне перакладу на расейскую, або ўкраінскую мову дазволу на пераход у грамадзянства С. С. С. Р., — 5 р. 50 к. зол.

Грошы ўносяцца польскімі злотымі па курсу дня, лічачы амерыканскі далар за 2 рублі.

Вышняя расейскія, або ўкраінскія грамадзяне, утраціўшыя расейскае, або ўкраінскае грамадзянства і пражываючыя па польскіх дакумэнтах, але грамадзянства не атрымаўшыя, павінны пры ўступленьні ў грамадзянства С. С. С. Р. прадстаўляць тое самое, што і польскія грамадзяне, але дазволу ад польскіх ўладаў на пераход у савецкае грамадз. ня трэба і ў консульстве С.С.С.Р. прылучаць толькі той польскі дакумант (карта побыту і г. д.), па якім грамадзянін жыве ў Польшчы, як расейскі, або ўкраінскі грамадзянін, з устаноўленымі двума копіямі з яго, згодна з пунктам 1.

На ўступленьне і пераход у грамадзянства С. С. С. Р. патрэбна прыблізна каля 3-х месяцаў.

3 Заграніцы.

Выбары ў Сойм.

Дэкрэтам прэзыдэнта Літоўскай Рэспублікі срок выбараў у новы літоўскі Сойм вызначаны на дзень 8 і 9 мая г. г.

Аблягчэньне ўезду ў Літву.

Літоўскае міністэрства ўнутраных спраў апрацавала на лета праект аблягчэньня ўезду ў Літву для грамадзян усіх гаспадарстваў за выняткам Польшчы.

Бэльгія памяншае сваю армію і срок службы ў войску.

Бэльгііскі парлямэнт распусьціў 37 палкоў, апрача таго пастанавіў, што вайсковая служба ў Бэльгіі мае трыццаць 10 месяцаў. Праці гэтага пратэставалі быўшыя ваякі ды афіцэры, аднак паступовая большасьць парлямэнту прыняла ўхвалу.

Вайна ідзець далей.

Друзы вядуць вайну з французамі далей. У апошніх днях прадставілі Друзы французскай камандзе ўмовы міру. Жадаюць яны поўнай незалежнасьці. Французы адкінулі прапановы Друзаў і вайна вядзецца далей.

ХРОНІКА.

— **Набажэнства з прычыны 8-ых угоднаў абвешчання незалежнасьці Беларусі.** У чацьвер 25 сакавіка 1926 г. а 10 гадз. раніцы, з прычыны 8-ых угодкаў абвешчання незалежнасьці Беларусі, у касцэле сьв. Мікалая ў Вільні адбудзецца ўрачыстае набажэнства.

— **Перамена адрэсу нашай газеты.** Падаецца да ведама ўсіх зацікаўленых, што Рэ-

дакцыя і Адміністрацыя „Сялянскай Нівы“ з сьняняшнім днём пераносіцца на **Полацкую вуліцу № 4 кв. 7.** Усіх падпісчыкаў просім зьвяртацца па гэтым адрэсе. Пры гэтым значаем, што так-жа прымаецца на нашу газету падпіска ў Беларускіх Кнігарнях: Завальная вуліца № 7 і ў кнігарні Ст. Станкевіча—Вострабрамская вуліца № 2.

— **Абраза праз недагляд.** У № 9 „Сялянскай Нівы“ (14.ІІІ.1926.) у ўвазе аб справаздачы пасла Мятлы з яго паездкі ў Расею, праз недагляд дапушчаны аж тры разы абразьлівыя словы: „апушчана“ і „вось-жа, астаючыся пры самым зьмесьце ўспомненай увагі, гэныя абразьлівыя словы бяром назад і перапрашаем за іх п. Мятлу.

— **Ленцыя ў Беларускай Гімназіі.** У вядзелью 7-га сакавіка ў залі Белар. Гімназіі п. Трэпка працягтаў лекцыю на тэму „Машына ў жыцьці чалавека“. Публікі на гэты раз ня было вельмі шмат; мусіць за тым, што замала было абвешчана. Лекцыя ладзілася беларускімі студэнтамі, каторыя, трэба прызнаць, за апошнія часы выказалі нявычайную рухлівасьць у гэтым кірунку. Будзем спадзявацца, што і адным сьлетнім спектаклям нашы студэнты ня будуць абмежывацца.

— **Суд над грам. Канчэўскім і вучн. Салагубам.** 9.ІІІ.1926. у апеляцыйным судзе разглядалася справа гр. Канчэўскага і вучня Салагуба, абвінавачваных у камунізьме.

Гр. Канчэўскаму суд кары не паменшыў, пакінуўшы прысуджанна акружным судом 4 гады катаргі і не залічыўшы часу, што сядзеў да суда; вучню Салагубу зьнялі 1 год, залічыўшы папярэдні востройны час—3 месяцы, так што засталася яму адсядзець яшчэ дзевяць месяцаў.

— **Падзел пасеўнай дапамогі.** Ваяводзкія ўлады правалі надаўна падзел вызначаных Віленшчыне праз міністэрства 400 тысяч зл. як пасеўную дапамогу.

Віленска-Троцкі павет атрымае з гэтай сумы больш 50 тыс. зл., Браслаўскі—95 тыс., Дзісенскі—40 тыс., Пастаўскі—35 тыс., Сьвянцянскі—50 т., Апшмянскі—20 тыс., Вялейскі і Маладэчанскі атрымаюць разам—70 тыс. зл.

Выдаваньнем гэтых крэдытаў для сялян у паветах займуцца паветавыя камітэты пасеўнай дапамогі. Беларусы павінны рупіцца, каб гэтыя дапамогі ня мінулі іх.

— **Савецкая дэлегацыя ў Вільні.** Нядаўна была ў Вільні савецкая чыгуначная дэлегацыя ў справе руху на чыгунках паміж Савецкай Беларусі і Віленшчынай. Гаварылася аб 2-х лініях, з якіх адна вядзе з Вільні на Пецябург праз Загаце—Фарынова, а другая з Вільні на Гомель праз Мікашэвічы—Жытковічы. 9-га сакавіка ў гэтай справе падпісана ўмова з савецкай дэлегацыяй.

Адкрыцьце гэтых шляхаў адбудзецца ў працягу 2-х найбліжэйшых месяцаў. Лінія Вільня—Гадшавічы—Менск будзе абгаварывацца на наступнай канфэрэнцыі.

— **Вечар славянскай песні.** У суботу 12.ІІІ. у залі Купецкага Клубу адбыўся канцэрт, на які зляжыліся песні беларускія, украінскія, польскія і расейскія. Выступаў хор і паасобныя салісты. Ня глядзячы на тое, што вечар ладзілі расейцы і публіка пераважала расейская, найбольш падаліся песні беларускія. Загадчыку п. Матвійцу прышлося з недахватом ў сваім рэпэтуары паўтараць на біс тую самую беларускую песню. Як хор, так і салісты сусім добра выказаліся з боку мастацкага. Шкода толькі, што сабраўшаяся няпольская публіка не магла ніяк дагадацца, што мелі на думцы арганізатары канцэрту, калі так-жа няпольскаму хору загадалі паяць „Polski ty naród, polski lud, nie damy pogrześć mowy!“

Што гэта, недаразумеьне ці іронія?

— **Афіцыйны курс грошаў на 17.ІІІ.** Далар—8 зл. 00 гр. Залаты рубель—4 зл. 10 гр.

„Дай сэрцю волю, завэдз в нэволю“

украінскі драматычны твор у 5-ых дзях
М. Крапіўніцкага.

Канец 1925 і пачатак 1926 году ўсць тым, годным увагі часам, калі жыхары места Вільні маглі ўбачыць на сцэне творы вялікага ўкраінскага драматурга — М. Крапіўніцкага. Украінская школьная моладзь, якой доля не дазволіла здабываць вышэйшую адукацыю ў украінскім Львове, выэмігравала большасьцю ў сталіцы заходняе Эўропы, каб там здабыць веду. У пагоні за навукай групка ўкраінскіх школьнікаў апынулася ў Вільні і тут між намі приходзіцца ім, выгнанным з сваіх родных кутаў, перамагаць найвялікшыя перашкоды, якімі абдарае іх доля. Тут яны жывуць і вучацца. У вольнай аднавуці часіне дужа рупныя школьнікі пасвячаюцца прыгатаваньню п'есаў, якімі час ад часу дараць віленцаў.

У канцы прошлага году некалькі ўкраінскіх спектакляў адбылося ў актавай салі Беларускае Гімназіі.

Першым спектаклям у 1926 г. будзе драматычны твор М. Крапіўніцкага выстаўлены на сцэ-

не Гандлёва-Прамысловага Клюб 7 сакавіка. Твор гэты носіць загалолак „Дай сэрцу волю, завядзе в неволю“ і змяшчаюцца ў 5-х дзвях. У нядзею 6-га сакавіка зараз-жа па 7-ай гадзіне ў вечар вялізарная саля клубу пачала напаўняцца публікай. Дзеянне пачалося а 9-ай гадзіне. Дасканальнай гульні вызначаліся артысты, якія гулялі ролі: Марусі, Адаркі, Мыкіты Гальчука, Івана Нэпокрыты і Сэмэна Мельнічэнкі. Перадусім, зьвярталі на сябе ўвагу Маруся, Мыкіта Гальчук і Іван Нэпокрыты. Першая з другім, як дужа здольныя трагікі, апошні вызначаецца сваёй комічнасцю. Маруся і Мыкіта пацягвалі вока глядзельнікаў сваёй дужа меткай мімікай і гэстыкуляцыяй. Іван-жа змушаў салю да сьмеху сваёй дыкцыяй. Рэшта гуляла ня дрэнна.

Другую часць праграмы запоўнілі ўкраінскія скокі, выкананыя спецыялістамі на сцэне. Дужа добра ўдаліся „Запорожэц“, „Казачок“ і „Чумак“. Трэцюю і апошнюю часць праграмы складалі песьні выкананыя праз хор славянскае песьні пад кіраўніцтвам грам. Т. Матвійца. Адрозна пайшла песьня польскіх нацыяналістаў „Rota“. Другою-ж была беларуская „Рабіна“, якую, нажаль, Матвіец зрадукаваў да 1/2-ай. Публіка, якую да 50% складалі Беларусы, зразумела гэты грэх грам. Матвійца і дужа зазлавалася. Рэшта песьняў былі ўкраінскія і маскоўскія.

Астаецца падзякаваць толькі ўкраінскай моладзі за дужа мілыя вечарыны і папрасіць, каб у будучыне грам. Матвіец не скарачаў беларускіх песьняў, бо гэтага вымагае, між іншым, і інтэрас украінскае вучнёўскае моладзі. **Фр. Гр.**

Пісьмы з вёскі.

Калі скончыцца паліцэйская правакацыя на Палесьсі?

У 1924 г. паліцыя Косаўскага павету арыштавала 10 чалавек, якіх за „камунізм“ і „дывэрсію“. Пасярод іх быў Мікалай Перавалоккі сэкрэтэр Беларускага Пасольскага Клубу. Некатарых з іх так пабілі, што засталіся інвалідамі. Пасол Ярэміч інтэрв’яваў у судовых уладаў, каб выпусцілі хоць пад залог, але сьледчы судзьдзя адказаў: „nie moze, bo mam bardzo powazny material obciazajacy“ і так прасядзелі ў Горадзенскім вастрозе з вясны 1924 г. да 15 сьнежня 1925 году. На расправе 15./XII. 1925 г. ў Горадзенскім Судзе ўсе былі апраўданы; вялікая частка з іх хворыя, дзякуючы кепскім варункам жыцьця ў вастрозе і пабоям.

Вярнуўшыся да сваіх родных хат, ня доўга набліліся ў родных хатах, бо паліцыя Косаўскага павету ня спала, а ўвесь час думала, якім-бы спосабам зрабіць якую колечы новую правакацыю; думала, дый дадумалася, што ў 1922 годзе быў напад на Тэлеханы, ну, дык давай прычэпім усіх да гэтай справы. Так і зрабілі. Арыштавалі Мікалая Перавалоккага, Ціхана Кулініча, Пятра Лушчыка, Паўла Труска, Трахіма Кматка, Міхаса Калтуна, Мікаля Дзямідовіча і Мікалая Кулініча, скавалі ў кайданы дый павезлі да Тэлехан, білі ўсіх арыштаваных, каб прызналіся да віны. Калі арыштаваных ня прызнаваліся, то давай біць аднаго жыда, ў якога былі зрабаваныя рэчы, каб той сказаў, што гэтыя самыя людзі былі падчас нападу на Тэлеханы, але не дабіўшыся нічога ад крамара, пайшлі да пані надлясьнічай, каб тая апазнала, а надлясьнічай і кажа: „zdaje sie, ze ci sami“. Тады ўсіх арыштаваных і скаваных павязьлі ў вастрог у Пружаны. Ну, скажыце ж добрыя людцы, ці магчыма жыцьцё ў нас у Косаўскім пав. Зьвяртаемся да сваіх паслоў у Сойме, каб яны зьвярнулі ўвагу на такую, ўжо надта грубую правакацыю. Урад царскі рабіў правакацыі, але трохкі разумней; косаўская паліцыя робіць гэта за надта груба. **Носавец.**

Вось войт любіць сала.

Вёска Вялікае Сяло, Пружанскага пав.

У нашай Котранскай гміне ёсьць войт, які ўжо чатыры гады мучыць нашых сялян. Ведама, пасля вайны людзі яшчэ дасюль ня могуць стаць як сьлед на ногі і з трудом, а то і сусім ня могуць апладзіць падаткі. Войт-жа наш вялікі мастак сабіраць падаткі. Як прыедзе ён з сэквестратарам, то пазабірае ўсе гаспадарскія астаткі і да таго яшчэ прыдумалі, што за ўваход у хату, апрача другіх „працэнтаў“ браць і злот. Увайшоўшы ў хату найбольш шукае сала, а пасля ўжо кажухі ды іншыя рэчы. Гэтак у нашай вёсцы пазабіралі амаль ня ўсё чыста.

Мы ўжо падавалі на яго жалабы туды і сюды, але яго нічога не бярэ, напроціў, ён яшчэ больш стараецца душыць нашых сялян. З сялян-мі дык ён ня хоча гаварыць, а як спаткаецца з панам, дык скача перад ім на задніх лапках. Няўжо-ж гэта ўсюды так, ці мо’ толькі ў нас?

Нейні Беларус.

Адказ селяніна польскаму ўрадоўцу.

Клюшчаны, Сьвянцянскага пав.

Прышлося мне нядаўна чуць на свае ўласныя вушы, як адзін урадовец правіў аб нас беларусах.

Вось вышаўшы той урадовец да грамады беларускай люднасці, як пашырцель „polskości“ на землях Беларусі, зачынае правіць „o szem každy Polak wie dzicie rownie“ Які, знача, пераважна промысел у Польшчы, які выдатак на што і каму, што найбольш выдатак ідзець на войска і паліцыю і што з гэтага край наш, пакуль-што і бедны, аднак дзеля спакою, войска і паліцыі змяншаць ня можна. Зацікавіўся і я; захацелася паглядзець на сваіх сялян і прыслухацца іхнай гутарцы. Няўжо-ж, думаю сабе, узгадаваныя ў такой цемнаце нашы сяляне дадуць адказ?.. Ажно падходзіць адзін мужчына сярэдняга росту і так пачаў казаць: „Ведаецца паночку,—кажа калі Польшча ня зьверніць увагі на сялян, калі не паправіць жыцьця, а будзе зварачваць увагу большую на войска і паліцыю, глядзячы, як у гісторыі пішучь, што даўней езьдзілі на залатых стрымёнах, а народ у паншчыне мучыўся, — то няведома ці паленшае палажэньне „Рэчыпасналітай“. Няма—бо абароту, ані ў гандлю, ані ў промысле, а як нас сялян, дык зусім заганыюць. Нашто-ж толькі войска? Нашто-ж толькі паліцыя? Цяпер польскае гаспадарства лічыцца быццам культурнае, няма такіх дзікіх людзей, як у Азіі; даць толькі што належыць і будзе спакойна пры найменшым ліку ўрадоўцаў і паліцыі“.

„Можна—кажа далей той селянін—я і не ўзакон гавору, але мушу высказаць як ёсьць. Даўней бывала ў гміне адзін ураднік, а цяпер цэлы плютон паліцыянтаў“.

Словам, усіх ня вылічаючы, у 5 разоў больш цяпер, як даўней, а гэта-ж усё нам цяжар. Даўней ураднік служыў, а жонка трудзілася. А цяпер калі паліцыянт жанаты, то трэба яму і жонцы служанку, а не, то і сабачку расовага для пацехі. А калі выйдзе на рынак, то пахнідла за пятнаццаць шагоў чуваць“.

Ах, думаю сабе я, хоць сярмажка суконная але галава разумная; а другія ўсё патаківалі, словам, усіх думкі зьліваліся ў адно. А той там урадоўцу так далей сячэць:

„Словам, ня добра! А краніся толькі з якой патрэбай да ўраду, то 5 дней праціш покуль справіш інтэрас“.

Наша Пошта.

Ляшу з пад Ляску — верш не падходзіць, пішыце аб жыцьці вёскі.

С. Ш-ну і Нондэлю — па магчымасьці пастараемся выкарыстаць.

Жарскаму і Антановічу — газету высылаем акуратна, дамагайцеся на пошце.

Сьветагастонаву — з некатарых карэспандэнцыяў скарыстаем, парадку праўнюю незабавам надрукуем.

Ул. Гмыру — змест Вашага апавяданьня не падходзіць, прабуйце пісаць на іншыя тэмы.

Групе рабочых з Гайноўкі — надрукуем.

Наст. Маеўскаму — грошы атрымалі, газету акуратна высылаем.

М. Русіну — аб праграме Беларускага Сялянскага Саюзу чытайце ў нашай газэце.

Н. Грымуце — грошы атрымалі, дамагайцеся газэты на пошце.

А. Бурану — друкаваць ня можам. Калі Вы пэўны, што мэтрыка фальшывая—дабівайцеся судом.

П. Назарэз ў Раманаве — просьбу спаўняем.

Плехтану ў Шкунціках — газету высылаем.

Гарадовічу—грошы атрымалі, просьбу спаўняем.

Яню Шыніевічу—грошы атрымалі, просьбу спаўняем. Аб праграме Беларускага Сялянскага Саюзу і запісі ў яго прачытаецца ў нашай газэце. Шчыра дзякуем за прыхільнасьць да нашай газэты і Сялянскага Саюзу.

Ганчарэвічу Тодару — газету будзем высылаць, карэспандэнцыя не падходзіць.

В. Шнодзічу—з вершаў пастараемся скарыстаць.

Гр. Дабручыну — просьбу спаўняем, пішыце пра жыцьцё вёскі.

Атрымалі:

Ад: Кучынскага П. — 10 зл.

Ад: Я. Марэйко і Філіпа Іванкевіча — па 3 зл.

Ад: С. Быта, Р. Міхалюка, Б. Зайкі, Дм. Кавальчука і Ав. Арцішука — па 2 зл.

Ад: Я. Панкевіча, Яз. Галіцкага і С. Буйніцкага — па 1 зл.

Усім прыслаўшым грошы газету высылаем.

Сяляне! Чытайце і пашырайце сваю газету „Сялянскую Ніву“!

Прысылайце грошы на газету і адрасы Ваших знаёмых!

Хутка выйдзе з друку і будзе прадавацца

ў Вільні, у-ва ўсіх Беларускіх кнігарнях.

№ 1 (7)

„Студэнскай Думкі“.

ПАДПІСКА ПРЫЙМАЕЦЦА:

На квартал 3 зл. — Асобны нумар 1 зл. Жадаючыя могуць выпісваць камплекты—з № 1-га па апошні.

Адрэс рэдакцыі: Вільня, Віленская 12—6.

Беларуская Кнігарня „КРЫНІЦА“

Вільня, Завальная вул. № 7.

(замест перанесенай у другое мейсца кнігарні Беларускага Выдавецкага Таварыства)

атрымала новы транспарт кніжак:

- 1) Праф. Віппэр—„Новая Гісторыя“ (на беларускую мову пераклаў К. Душэўскі) — 2 зл.
- 2) „Навейшая Гісторыя“ (на беларускую мову пераклаў К. Душэўскі) — 2 зл. 50 гр.
- 3) В. Ластоўскі—„Расейска-Крыўскі (Беларускі) Слоўнік“, 823 старонкі — 12 зл.

У кнігарні можна купляць, або выпісваць па пошце ўсе беларускія кніжкі і падручнікі, беларускі адрывны календар і кніжку — календар, а таксама польскія кніжкі падручнікі і ўсялякія пісьменныя прылады.

УВАГА: Грошы і заказы на кніжкі дзеля акуратнасьці найлепш высылаць па гэткаму адрэсу: Вільня, Вострабрамская вуліца № 2 БЕЛАРУСКАЯ КНИГАРНЯ. — Ст. Станкевіч.

НОВАЯ БЕЛАРУСКАЯ КНИГАРНЯ **СТ. СТАНКЕВИЧА**

Вільня, Вострабрамская вул. № 2.

У КНИГАРНІ ПА НАЙТАНЕЙШЫХ ЦЭНАХ: кніжкі ўсіх беларускіх клясыкаў, школьныя падручнікі, кніжкі па гаспадарцы. Гумарыстычныя кніжкі і часопісі.

Вялікі выбар нанцэлярскіх і пісьменных прыладаў.

Кнігарня высылае на правінцыю беларускія календары: 1) адрывны (блэк) і 2) кніжку толькі па атрыманымі належных грошай.

УВАГА: У кнігарні прадаюцца польскія падручнікі і кніжкі па ўсіх галінах навукі.

Беларуская Кнігарня

Беларуск. Выдав. Т-ва ў Вільні, існаваўшая ад 1913 году пры Завальнай вул. № 7.

ПЕРАНЕСЕНА на Вострабрамскую вул. № 1 (рог Гэтманскай).